

Markku Lehto: Hyvään tulokseen ei päästä, jos hallintorakenteet voivat kehittyä ihan miten vain.

Elina Lehto: Kaikki ongelmat eivät ratkea standardisoiduilla toimintamalleilla.

Lehto vastaan Lehto

”Pitää sallia joustavat rakenteet sekä paikallinen ja sisällöllinen variaatio”, sanoo Lohjan kaupunginjohtaja Elina Lehto. ”Pitää olla selkeät hallinnolliset rakenteet, jotta asiat voidaan hoitaa järjestelmällisesti ja sivistyneesti”, korostaa sosiaali- ja terveysministeriön kansliapäällikkö Markku Lehto. Molemmat viittaavat kunta- ja palvelurakennehankkeeseen.

Elina Lehto puhuu uudesta ja vanhasta sosiaalipolitiikasta. Vanha sosiaalipolitiikka on universaalia, tasa-arvoista, valtakunnallista ja järjestelmäpainotteista – lainsäädäntöön perustuvaa. Se on luotu turvaamaan poikkeavia elämäntilanteita.

Universaali järjestelmä ei pysty ratkaisemaan yhä suurempaa osuutta yhä suurempaa osuutta ongelmista. Siitä ei ole apua, kun vanhemmuus on hukassa tai pitkittynyt työttömyys hankaloittaa elämää. Tarvitaan uutta, yksilökeskeistä sosiaalipolitiikkaa, jolloin ratkaisun avaimena ovat muutokset yksilön käyttäytymisessä.

Uutta ja vanhaa

Jaon uuteen ja vanhaan sosiaalipolitiikkaan on tehnyt professori **Gösta Esping-Andersen**, tunnettu ruotsalainen sosiaalipolitiikko. Hänen mukaansa vanhaa sosiaalipolitiikkaa tarvitaan edelleen – ja sen ala kasvaa. Kun eurooppalainen väestö vanhenee, eläkekysymyksiä ja muita vanhusturvan kysymyksiä on ratkaistava vanhalla sosiaalipolitiikalla.

”Sen lisäksi on iso, koko ajan kasvava uusi sosiaalipolitiikan alue, jossa täytyy painottaa paikallisuutta, räätälöityjä ratkaisuja ja yksilöllistä toimintaa. Asioita ei voida ratkaista standardisoiduilla toimintamalleilla”, Elina Lehto siteeraa Esping-Andersenia.

Markku Lehto on samoilla linjoilla: ihmisten omatoimisuutta ja omaa vastuuta elämänsä ongelmista on tarpeen lisätä:

”Mutta miten se saadaan aikaiseksi? Sydämen kyllyydestä me tästä puhumme, mutta kun tulee tekojen paikka, ei osatakaan tehdä mitään.”

Paikallinen vaihtelu sallittava

”Valtion laatukontrollia ja erilaista valvontaa ollaan koko ajan lisäämässä. Se on tarpeen, mutta tehtäköön se niin, että se mahdollistaa yksilöllisen so-

siaalipolitiikan. Ei voi tehdä sellaista käsikirjaa, josta parempi vanhemmuus löytyy. Se on rakennettava jokaisen vanhemman kanssa erikseen”, Elina Lehto korostaa.

”Uuden sosiaalipolitiikan tarve on otettava huomioon kunta-valtiosuhteessa, Paras-hankkeessa, sosiaali- ja terveysalan kehittämishankkeissa, koko tällä kentällä.”

”Uutta sosiaalipolitiikkaa voidaan myös kutsua pienen toiminnan malliksi. Vaikka järjestelmistä pidetään huoli, niistä ei pidä tehdä niin raudanlujia etteivät nämä pienet mallit mahdu sinne sisälle. On sallittava paikallinen variaatio.”

Ei ihan miten vain

Markku Lehto perää selkeitä hallinnollisia rakenteita. Ilman niitä asioita ei voida hoitaa järjestelmällisesti ja sivistyneesti.

”On joitakin vaikeita sairauksia, joita hoidetaan vain yhdessä paikassa maata ja on tavallisia nuha-kuumeita, joita on paras hoitaa kotona juomalla mehua – ja sillä välillä on kaikenlaista. Vaikka sosiaalitoimessa palveluiden porrastus ei ole niin selkeää kuin terveydenhuollossa, on varmistettava, että esimerkiksi vammaishuollossa, kehitysvammahuollossa ja lastensuojelussa kaikki saavat tietyt palvelut”

Markku Lehto näkee ratkaisuksi sosiaali- ja terveyspiirit. Hän organisoisi alueellisia sosiaali- ja terveyspiirejä, jotka vastaavat muun muassa siitä, että vaikeat vammaishuollon, kehitysvammahuollon ja erityislasterveysuojelun asiat hoidetaan.

”Hyvään tulokseen ei päästä, jos hallintorakenteet voivat kehittyä ihan miten vain.”

Lohjan kaupunginjohtaja Elina Lehto ja sosiaali- ja terveysministeriön kansliapäällikkö Markku Lehto puhuivat Huoltaja-säätiön tilaisuudessa maaliskuussa. •